

Pedagogisch Beleidsplan BSO Bilderdijkpark 4 tot en met 12 jarigen

BSO Bilderdijkpark

Bielderdijkpark 10 1052 SB Amsterdam

020 6181443 bso@bielderdijkpark.nl www.bielderdijkpark.nl

Inschrijving Landelijk Register Kinderopvang: 853939561

**Herzien november 2019,
november 2021
januari 2022
maart 2023**

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Welkom bij BSO Bilderdijkpark	4
<i>Openingstijden</i>	4
<i>Sluiting tijdens vakantie en feestdagen</i>	4
<i>Afwijkende schooltijden</i>	5
<i>Inschrijven en procedure</i>	5
<i>Brengen en ophalen van uw kind</i>	5
<i>Wennen</i>	6
VIER PEDAGOGISCHE BASISDOELEN	6
<i>PPEDAGOGISCHE UITGANGSPUNTEN</i>	7
<i>ACTIVITEITEN AANBIEDEN</i>	7
<i>MATERIALEN, SPEELGOED EN SPELMOGELIJKHEDEN BEHEREN</i>	8
<i>INRICHTING</i>	8
Emotionele veiligheid en geborgenheid bevorderen	8
<i>HOE DOEN WE DAT</i>	8
Praten en uitleggen (geldt voor alle vier doelen).....	10
<i>Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid</i>	10
Kinderen tussen de 4 en 6 jaar	10
Kinderen tussen de 7 en 9 jaar	11
Kinderen tussen de 10 en 12 jaar	11
Persoonlijke competenties	11
<i>HOE DOEN WE DAT</i>	11
<i>Activiteiten voor het ontwikkelen van de persoonlijke competenties</i>	12
<i>Cognitieve ontwikkeling</i>	12
<i>Stimuleren van de cognitieve ontwikkeling en taal</i>	12
Kinderen tussne de 4 en 6 jaar	12
Kinderen tussen de 7 en 9 jaar	13
Kinderen tussen de 10 en 12 jaar	13
<i>Stimuleren van de motoriek en creatie</i>	14
Kinderen tussen de 4 en 6 jaar	14
Kinderen tussen de 7 en 9 jaar	15
Kinderen tussen de 10 en 12 jaar	15
Sociale competenties	16
<i>HOE DOEN WE DAT</i>	16
<i>Activiteiten voor het ontwikkelen van de sociale competenties</i>	17
Kinderen tussen de 4-6 jaar.....	17
Kinderen tussen de 6-10 jaar.....	17
Kinderen tussen de 11-12 jaar.....	18
<i>Op de BSO bieden wij o.a. de volgende mogelijkheden om op de sociale ontwikkeling in te spelen.</i>	18
Begeleiden van interacties	19

Wat doe je?	19
Het overbrengen van waarden en normen	20
<i>HOE DOEN WE DAT?</i>	20
<i>Activiteiten of gedrag</i>	21
Kinderen tussen de 4-7 jaar	21
Kinderen tussen de 7-10 jaar	21
Kinderen tussen de 10-12 jaar	21
<i>OMGANGSVORMEN</i>	22
Hoe gaan wij om met elkaar?	22
Onze leefregels	23
BASISGROEPEN	23
<i>Rooster op studie/vakantiedagen</i>	24
Drie-uursregeling	24
De tijden van afwijking BKR	24
<i>VERLATEN VAN DE BASISGROEP</i>	25
Deelnemen aan activiteiten van stichting ASV	25
Buitenspelen	25
Samenvoegen	26
Samenvoegen tijdens de randen van de dag	26
Beroepskrachten	27
<i>Pedagogisch medewerkers</i>	27
Mentorschap	28
Inval	28
<i>De leidinggevende</i>	28
<i>De pedagogisch beleidsmedewerker/ -coach</i>	28
<i>Inzet van stagiaires</i>	28
Taken Begeleiding en beoordeling van stagiairs	28
<i>Inzet van vrijwilligers</i>	30
OBSERVEREN, MOTIVEREN EN INVESTEREN	30
<i>Ontwikkelingsstimulering</i>	31
Wat doe je?	31
<i>Signaleren van opvallend gedrag</i>	31
<i>Verwijzen</i>	32
ETEN EN DRINKEN	32
<i>Maaltijden en tussendoortjes</i>	32
<i>Tafelmoment</i>	32
<i>Traktaties</i>	33
OUDERS	34
<i>OVERDRACHT</i>	34
<i>Kindgesprek op aanvraag</i>	34
<i>BEREIKBAARHEID OUDERS</i>	34

<i>RUILEN VAN EEN DAG</i>	34
<i>EXTRA DAG</i>	34
<i>WIJZIGEN VAN OPVANGDAGEN</i>	34
<i>OUDERCOMMISSIE</i>	34
<i>Privacy Beleid</i>	35

Voorwoord

Wij zijn buitenschoolse opvang (BSO) Bilderdijkpark. Onze doelstelling is het creëren van kwalitatieve en gezonde opvang voor kinderen om op deze manier de ouders een kans te bieden hun werk uit te kunnen oefenen. Wij bieden opvang aan kinderen in de leeftijd van 4 t/m 12 jaar in zgn. verticale groepen.

Door middel van deze gids verschaffen wij op overzichtelijke wijze alle belangrijke informatie aan (nieuwe) medewerkers en ouder(s)/verzorger(s) * van de geplaatste kinderen.

Omdat het de bedoeling is zoveel mogelijk aansluiting te vinden bij de huidige situatie en bij het team van buitenschoolse opvang Bilderdijkpark, wordt het plan jaarlijks geëvalueerd en om de twee jaar herschreven.

Wij hopen dat u dit beleid met belangstelling en plezier zult lezen!
Team BSO Bilderdijkpark november 2019

* daar waar wij spreken van ouders bedoelen wij ouder(s)/verzorger(s)

Welkom bij BSO Bilderdijkpark

Openingstijden

De buitenschoolse opvang is geopend op werkdagen vanaf einde schooltijd tot 18:30 uur en in de vakanties op werkdagen van 08:00 tot 18:30 uur.

Sluiting tijdens vakantie en feestdagen

De periode tussen Kerst en Oud en Nieuw is de locatie gesloten. Wanneer er bij ouders behoefte bestaat aan opvang in deze week is dat in principe mogelijk, als daar voldoende belangstelling voor is. Voor opvang in deze week wordt het reguliere tarief in rekening gebracht. De locatie is de eerste drie weken van de zomervakantie gesloten. De locatie is gesloten op de volgende erkende feestdagen: Nieuwjaarsdag, 2e Paasdag,

Koningsdag, Bevrijdingsdag, Hemelvaartsdag, 2e Pinksterdag en 1e en 2e Kerstdag. Wanneer wij niet gesloten zijn in de schoolvakanties, bedenken we met de kinderen leuke activiteiten om de vakanties nog leuker te maken. De data waarop wij hele dagopvang bieden worden aan het begin van het schooljaar aan u bekend gemaakt. De opvang wordt zoveel mogelijk op de eigen locatie geboden met allerlei activiteiten.

Wij maken elke vakantie samen met de kinderen een vakantieschema die dan ook zoveel mogelijk wordt gevolgd, natuurlijk kan het soms zijn dat er door overmacht bepaalde activiteiten niet doorgaan. Er wordt dan voor een alternatief programma gezorgd. Zorg er wel voor dat u het kind op tijd brengt naar de opvang in de vakantie i.v.m. uitjes die op het programma staan.

Afwijkende schooltijden

Als gevolg van studiedagen of andere activiteiten kunnen de scholen soms afwijken van hun normale rooster, met als gevolg dat de schooldag eerder eindigt of zelfs helemaal komt te vervallen. In het geval dat deze roosterafwijkingen bij ons bekend zijn omdat ze opgenomen zijn in de schoolgids, passen wij zonder meer onze openingstijden hierop aan. Als dit echter niet het geval is, dient u als ouder ons hierover te informeren. Meld het uiterlijk 10 werkdagen van tevoren aan ons, zodat wij in de gelegenheid zijn de openingstijden van de buitenschoolse opvang overeenkomstig aan te passen. Na schoolreisjes en sportdagen is BSO Bielderdijkpark weliswaar open, maar dient u zelf voor vervoer van school of van het sportveld naar BSO Bielderdijkpark te zorgen. Dit omdat de ophaaltijd en/of ophaallocatie afwijkend zijn en de ervaring geleerd heeft dat het programma op dit soort dagen vaak anders verloopt dan de school gepland heeft.

Inschrijven en procedure

U kunt uw kind inschrijven door eerst contact met ons op te nemen, door een keer te komen kijken of opbellen. Een van onze pedagogisch medewerkers zal u de gang van zaken bij ons vertellen en laten zien. Mocht u uw kind willen inschrijven kijken we eerst of er op de door u gevraagde dagen plaats is.

U krijgt een inschrijvingsformulier wat u kunt invullen. Als er geen plaats is kunt op de wachtlijst worden opgenomen en wordt er zo snel mogelijk contact met u opgenomen omtrent de mogelijkheden.

Brengen en ophalen van uw kind

Op dagen dat de BSO de gehele dag geopend is, kunt u uw kind tussen 08:00 en 09:30 uur brengen. U kunt uw kind tussen 16:30 en 18:30 uur ophalen.

Mocht u uw kind na 9:15 uur willen brengen of vóór 16:30 uur willen ophalen, informeer dan eerst bij de pedagogisch medewerkers of dit mogelijk is. De tijd dat u uw kind uiterlijk moet ophalen staat door middel van uw overeenkomst vast. We sluiten om 18:30 uur: Dit betekent dat u voor deze tijd uw kind van de groep opgehaald moet hebben.

We wijzen u erop dat bij het te laat ophalen van uw kind wij u extra kosten in rekening kunnen brengen. Laat het ons daarbij ook weten indien u te laat zal of dreigt te komen!

Zolang u samen met uw kind in het gebouw of op het terrein van BSO Bielderdijkpark verblijft, bent u zelf verantwoordelijk voor uw kind.

Het kan voorkomen dat u uw kind door een ander laat ophalen. U dient hiervoor persoonlijk toestemming te geven aan de pedagogisch medewerker van de groep. Bij verkeershinder of een calamiteit kunt u bij wijze van hoge uitzondering telefonisch aan de pedagogisch medewerker van

uw kind doorgeven door wie uw kind opgehaald wordt. De hierboven bedoelde personen moeten zich op verzoek van de pedagogisch medewerkers kunnen legitimeren middels een geldig legitimatiebewijs.

Wennen

Een week voor de plaatsing komt het kind langs voor een wenmiddag en maakt kennis met de groep en de PM's. De ouders blijven tijdens het wennen aanwezig. De wenkinderen worden in de BKR meegeteld en de toegestane maximale omvang groeps grootte wordt niet overschreden.

Wanneer blijkt dat een kind langer nodig heeft om te wennen, worden er extra wendagen ingepland met de mentor van het kind.

VIER PEDAGOGISCHE BASISDOELEN

Ons pedagogisch beleid is gebaseerd op de vier pedagogische basisdoelen die in de wet kinderopvang zijn omschreven.

Deze doelen zijn er op gericht om kinderen het volgende aan te bieden:

- Het bevorderen van de (sociaal) emotionele veiligheid en geborgenheid.
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke vaardigheden.
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale vaardigheden.
- De kans om zich waarden en normen van de samenleving eigen te maken.

De interactievaardigheden (zie tabellen) geven aan hoe wij willen dat er gehandeld wordt en hoe er gesproken wordt naar het kind toe. De interactievaardigheden horen bij alle basisdoelen. Wij hebben echter de meest toepasbare aan een bepaalde opvoeddoel, gekoppeld. De medewerkers

reflecteren op hun eigen handelen o.b.v. de interactievaardigheden. Daarnaast observeren en coachen we ze door hen tips en tricks te geven ter aanvulling op de reflectie.

PEDAGOGISCHE UITGANGSPUNTEN

- Wij gaan ervan uit dat kinderen gedijen in een klimaat waarin volwassenen en kinderen hen respecteren en vertrouwen.
- Kinderen hebben ruimte nodig om hun eigen weg te gaan. Binnen de algemeen geaccepteerde grenzen van de veiligheid en de mogelijkheden van de groep moet die ruimte er zijn.
- Kinderen staan niet op zichzelf, maar maken deel uit van een groter sociaal verband. In onze contacten met de ouders leggen wij een relatie tussen thuis en de opvang ter bevordering van het welzijn van het kind.
- Wij stimuleren het zelfvertrouwen van kinderen door de “eigen aardigheden” van ieder kind te accepteren. Alle kinderen moeten uiteindelijk op eigen benen leren staan. Daarom is het goed hen te stimuleren om dingen op eigen houtje te ontdekken. Om ze de verantwoordelijkheid te laten nemen voor uitdagingen die ze zijn aangegaan. Kinderen willen nu eenmaal dingen ontdekken en uitproberen. Waar nodig met onze aanmoediging en een steuntje in de rug. We complimenteren kinderen. We ondersteunen ze bij teleurstellingen en tegenslagen.
- Door onze manier van omgang met de kinderen kunnen zij zelfrespect en zelfvertrouwen opbouwen. Als kinderen vertrouwen hebben in zichzelf zijn zij in staat om een positief zelfbeeld te ontwikkelen.
- Wij spannen ons in om ieder kind in zijn eigen perspectief te zien. Wij hebben oog voor de eigen talenten en mogelijkheden van ieder afzonderlijk kind.
- Kinderen zijn sociale wezens en sociaal-emotionele contacten zijn erg belangrijk in het leven. Wij willen het kind bewust maken van de eigen emoties en leren deze emoties te hanteren. Kinderen die dit leren kunnen makkelijker relaties met anderen aangaan. Wij accepteren alle emoties maar niet alle uitingsvormen daarvan.
- Kinderen maken deel uit van hun omgeving en de maatschappelijke gebeurtenissen in de wereld om hen heen. Wij willen kinderen respect bijbrengen voor mensen, dieren, natuur, milieu, directe omgeving, materialen en andere culturen. Wij streven ernaar om kinderen een stevige basis mee te geven waar zij in hun verdere leven op kunnen bouwen.

ACTIVITEITEN AANBIEDEN

Kinderen in de BSO bepalen afhankelijk van hun persoonlijke interesses over het algemeen zelf welke activiteiten ze willen ondernemen. Ze gaan hun eigen gang, of sluiten zich aan bij de door ASV Bilderdijkpark aangeboden activiteiten zoals koken, knutselen, judo, spelletjes, etc.

Uitzonderingen hierop zijn groepsactiviteiten o.a. in de vakantie (uitstapjes).

Bij enkele activiteiten verlaten de kinderen de basisgroep om elders in het gebouw of in de basisschool in de directe omgeving daaraan deel te nemen (zie verder open deurenbeleid).

In de vakantie maken we ook gebruik van activiteiten die door de speeltuinvereniging worden georganiseerd. Alle aangeboden activiteiten staan daar direct of indirect onder toezicht van onze pedagogisch medewerkers/sters.

Na een drukke schooldag is het belangrijk de kinderen de gelegenheid te geven op hun eigen manier te ontspannen en vrij te kunnen spelen. Kinderen kunnen zichzelf goed vermaken en moeten daartoe de kans krijgen en gestimuleerd worden.

Er wordt rekening gehouden met de individuele behoeftes van de kinderen. Sommige kinderen vinden het bijvoorbeeld prettig om na school een tijdje met rust gelaten te worden, door zich af te zonderen van de groep op een stille plek of heerlijk met een klein groepje te kletsen. Er wordt over het algemeen heel veel door de kinderen geknutseld.

We helpen kinderen soms een handje als ze zich vervelen door ze ideeën aan te reiken. Op deze manier denken we de kinderen te leren keuzes te maken en ook hun persoonlijke en sociale competenties te bevorderen.

MATERIALEN, SPEELGOED EN SPELMOGELIJKHEDEN BEHEREN

Wij zorgen er voor dat er voldoende materialen en spelmogelijkheden in de BSO voorhanden zijn. Zo kan ieder kind een vrije spelkeuze maken en voelt het zich uitgedaagd iets nieuws te proberen.

De groepsruimten worden gezellig ingericht, maar we blijven altijd op zoek naar verbetering. Door de grote knutselbehoefte van de kinderen zijn we altijd op zoek naar nieuw materiaal en nieuwe ideeën. Het is belangrijk om bij de keuze en aankoop van speelgoed rekening te houden met de ontwikkelingsfasen en de multiculturele samenstelling van de verschillende leeftijdsgroepen en kinderen. Spelmateriaal wordt in samenspraak met de kinderen aangeschaft.

Als pm'er kennen we de mogelijkheden van het gebouw en de buitenruimte. Het buitenspelen heeft op Bilderdijkpark hoge prioriteit. De kinderen kunnen zo hun energie kwijt en krijgen een frisse neus.

Kinderen mogen hun eigen speelgoed meenemen. Het is aan de pedagogisch medewerker om te bepalen of het kind bij ons ook met zijn eigen speelgoed mag spelen. BSO Bilderdijkpark is niet aansprakelijk voor vermissing of beschadiging van persoonlijke eigendommen.

INRICHTING

De uitgangspunten van het pedagogisch beleid hebben niet alleen betrekking op de manier waarop wij met de kinderen willen omgaan, maar ook op de manier waarop wij omgaan met inrichting van de ruimtes, het gebruik van kleuren, het onderhoud van de (spel)materialen, de verzorging en de sfeer.

In beide groepen van BSO Bilderdijkpark staat de huiskamersfeer centraal. Niet te strak, maar vooral een gezellige en sfeervolle inrichting.

Emotionele veiligheid en geborgenheid bevorderen

Wij zorgen ervoor dat het kind zich emotioneel veilig kan voelen. In het dagelijkse taalgebruik zeggen we dan dat het kind het naar zijn zin heeft, lekker in zijn vel zit. Dit zorgt er niet alleen voor dat het kind zich prettig voelt, het is ook een voorwaarde voor het kind om zich verder te kunnen ontwikkelen.

HOE DOEN WE DAT

We vinden het belangrijk dat er op de ASV BSO een ongedwongen, vrije sfeer is. Kinderen mogen daarom zelf invulling geven aan wat ze willen doen, met wie. Er zijn verschillende hoekjes ingericht waar de kinderen zich even kunnen terugtrekken (alleen of met een klein groepje kinderen), zoals de ontspanningshoek. Kinderen kunnen er zelf voor kiezen of ze in of juist uit het

zicht van de pedagogisch medewerkers gaan spelen. Door dit zelf te kunnen bepalen, ontstaat er een veilig gevoel. Toch is niet alles helemaal vrijblijvend. Er is een zekere mate van structuur (regels, regelmaat en gewoontes), omdat dit de kinderen duidelijkheid biedt. Het kind weet waar het aan toe is en wat hem te wachten staat. Het herkenbare, terugkerende geeft een gevoel van veiligheid en vertrouwen en bij jonge kinderen een tijdsgevoel waardoor de dag overzichtelijk wordt.

Om een relatie op te kunnen bouwen tussen een kind en een pedagogisch medewerker is het belangrijk dat er regelmatig onderling contact is.

Dit begint bij de kennismaking (wennen) van het kind met de groep en de pedagogisch medewerkers ongeveer een week voordat het kind daadwerkelijk op de opvang komt. We gaan serieus om met de emoties van kinderen.

Hierdoor leren we het kind beter kennen en het geeft het kind een gevoel van veiligheid. Het kind wordt geaccepteerd in het uiten van zijn blijheid, geluk, angst, boosheid, tevredenheid (enz.) en leert met die emoties om te gaan. Wij willen het kind leren zijn emoties te uiten zonder anderen te kwetsen of pijn te doen.

Het contact met de ouders/verzorgers van het kind is erg belangrijk. Op die manier leer je het kind kennen zoals het thuis is en kun je met het kind over de thuissituatie praten. Het geeft het kind een veilig gevoel dat je zijn ouders/verzorgers kent. De pedagogisch medewerkers houden in de gaten of alle kinderen zich veilig kunnen voelen, zonder "last" te hebben van andere kinderen. Als een kind iets aan het vertellen is in de groep, krijgt het hiervoor ook de ruimte, en zorgen de pedagogisch medewerkers ervoor dat het kind niet gestoord wordt in zijn verhaal.

Sensitieve responsiviteit
Responsiviteit is de afgestemde houding die een pedagogisch medewerker heeft naar kinderen. De medewerker reageert op signalen die kinderen uitzenden en doet dit op een passende en stabiele wijze, rekening houdend met de situatie waarin zij zich bevinden.
Wat doe je?
Ik volg het initiatief van het kind tijdens de interactie die ik met ze heb
Ik maak contact met alle kinderen van mijn groep door ze aan te kijken
Ik geef kinderen een veilig gevoel door ze aan te raken wanneer zij daar behoefte aan hebben (knuffelen, op schoot, of bij wat oudere kinderen een high five of een boks geven)
Ik heb aandacht voor de signalen van alle kinderen
Ik laat merken dat ik de signalen van kinderen zie of hoor
Ik reageer op het juiste moment op de signalen van de kinderen
Ik help kinderen bij het uiten en verwoorden van hun gevoelens
Ik ga door op de inhoud van wat het kind zegt
Wat zeg je?
Ik noem kinderen bij de naam
Ik verwoord de gevoelens van de kinderen
Ik verwoord wat het kind ervaart of bedoelt
Ik stel de kinderen op hun gemak (bijvoorbeeld met complimenten)
Ik vraag naar de gevoelens en gedachten van kinderen
Ik verwoord mijn eigen gevoelens
Ik benoem dat ik het fijn vind om de kinderen te zien
Hoe zeg je het?
Ik spreek op een vriendelijke toon
Ik laat merken dat ik luister (verbaal en non-verbaal)
Ik gebruik 'kleine' woorden zoals: maar, toch, even...

Ik gebruik vriendelijke zinsconstructies (zullen we samen...? wil je soms...?)
Ik spreek met en niet tegen de kinderen
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

Praten en uitleggen (geldt voor alle vier doelen)
Wat doe je?
Ik benut zoveel mogelijk situaties om in gesprek te gaan met kinderen ('kansen grijpen')
Ik moedig kinderen aan om zelf te praten
Ik ga door op wat kinderen zeggen
Ik lees interactief voor
Ik sluit aan bij het taalniveau van verschillende kinderen
Kinderen die het aankunnen zet ik aan tot hoger niveau taalgebruik (redeneren, vergelijken)
Wat zeg je?
Ik voer gesprekjes met kinderen (dialogoog)
Ik benoem wat ik zie en doe
Ik benoem wat kinderen zien en doen
Ik verwoord gedachten en gevoelens van kinderen
Ik vul aan wat kinderen zeggen met extra informatie
Hoe zeg je het?
Ik herhaal wat het kind zegt in de correcte bewoording
Ik vul uitingen van kinderen aan met extra inhoudswoorden
Ik praat mét en niet tegen kinderen
Ik maak correcte en gevarieerde zinnen
Ik stel verschillende soorten vragen (open uitnodigend, niet alleen gesloten vragen)
Ik varieer met woorden door bijvoorbeeld synoniemen te gebruiken
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid

Emoties kun je vaak al aflezen aan een persoon. Kinderen tonen nog meer dan volwassenen hun emoties door hun lichaamstaal. Een kind dat het hoofd gebogen houdt voelt zich waarschijnlijk somber of verdrietig en een kind dat je niet wil aankijken heeft misschien iets te verbergen of is boos. Een kind dat opvallend langzaam loopt of hangerig is, is misschien moe, maar kan ook verdrietig of bezorgd zijn. Een onrustig kind dat om zich heen kijkt is mogelijk gespannen, maar kan zich ook vervelen. Pedagogisch medewerkers hebben oog voor dit gedrag en spelen hierop in.

Kinderen tussen de 4 en 6 jaar

Kinderen leren op onze BSO om mee te doen in de groep. Op deze leeftijd wordt interactie in de groep belangrijk. Kinderen leren de regels van de groep en maken zich de regels helemaal eigen. Zo kunnen ze zich ook houden aan de groepsregels wanneer er even geen pedagogisch medewerker aanwezig is. Hierdoor ontwikkelen ze hun geweten. Ze leren bijvoorbeeld dat liegen niet mag en dat er een consequentie aan hangt wanneer je op liegen betrapt wordt. Jonge kinderen zijn nog niet in staat om de waarheid bewust te manipuleren op de manier die volwassenen liegen noemen. Voor jonge kinderen is de grens tussen fantasie en werkelijkheid nog niet zo duidelijk en soms herinneren ze zich gewoon niet of iets wel of niet is gebeurd. Pas rond een jaar of zes gaan ze leugentjes om bestwil gebruiken, bijvoorbeeld om geen straf te

krijgen of om een ander kind te beschermen. Onze pedagogisch medewerkers houden hierom rekening met de leeftijd van kinderen wanneer zij een kind betrapten op liegen. Ook het zelfvertrouwen ontwikkelt zich in deze periode. De kinderen tonen vaak hun trots als ze iets hebben geleerd: “ik kan al zelf ...”.

Vierjarige zijn nog niet altijd taalvaardig genoeg om hun emoties onder woorden te brengen. De pedagogisch medewerkers benoemen daarom de emoties die ze waarnemen en zelf ervaren. Bijvoorbeeld: “Ik zie een traan, ben je verdrietig?” Prentenboeken voorlezen kan ook als middel gebruikt worden door de pedagogisch medewerkers om kinderen te leren om emoties te verwoorden en de emotie een plek te geven en te leren emoties onder controle te krijgen en minder impulsief te reageren.

Kinderen tussen de 7 en 9 jaar

De groep wordt steeds belangrijker. Op deze leeftijd gaat vriendschap een belangrijke rol spelen. Deze kinderen kunnen hechte vriendschappen aangaan en zijn in staat om de standpunten van anderen te begrijpen. Kinderen van deze leeftijd krijgen hun emoties meer onder controle en zijn steeds minder impulsief. Ze kunnen hun gevoelens onder woorden brengen.

Dit is ook de periode waarin het ‘echte’ schoolse leven is begonnen. Voor sommige kinderen kan dat betekenen dat zij bij bepaalde vaardigheden die van hen verwacht worden, minder zelfvertrouwen hebben. Dit omdat zij weten dat zij deze vaardigheden niet zo goed beheersen als anderen. Bijvoorbeeld lezen of tekenen. De pedagogisch medewerkers helpen de kinderen om meer zelfvertrouwen op te bouwen door de kinderen de gelegenheid te geven om met deze vaardigheden te oefenen en te experimenteren zonder de ‘druk’ van de schoolse verwachtingen.

Kinderen tussen de 10 en 12 jaar

De zelfstandigheid van deze groep kinderen neemt toe. Ze kunnen spelen zonder toezicht van een volwassene en passen zelf de regels van het spel toe. De kinderen zijn steeds meer aanspreekbaar op hun gedrag. En wanneer zij inconsequent gedrag van de pedagogisch medewerker opmerken, stellen zij dit gedrag aan de orde.

Wanneer pedagogisch medewerkers gedrag van kinderen van deze leeftijd bij willen sturen, zullen zij een beroep doen op de eigen verantwoordelijkheid van de kinderen.

Binnen de groep is acceptatie belangrijk: de kinderen zijn zich bewust van de hiërarchie in de groep en zijn zeer gevoelig voor uitsluiting of pesterij. Voor sommige kinderen begint aan het einde van deze fase de puberteit. Verschillen in lichamelijke ontwikkeling worden zichtbaar en dat kan leiden tot gevoelens van onzekerheid en veranderingen in de omgang tussen kinderen. De pedagogisch medewerkers zijn oplettend binnen deze leeftijdsgroep op uitsluiting en pesterijen.

Persoonlijke competenties

Het is belangrijk dat kinderen de mogelijkheid krijgen persoonlijkheidskenmerken als zelfstandigheid, zelfredzaamheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit te ontwikkelen. Dit stelt hen namelijk in staat allerlei typen problemen adequaat aan te pakken, en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden. In principe gebeurt het ontwikkelen van de persoonlijke competentie vanuit het kind zelf, door spel en door het ontdekken van de wereld om hem heen. We vinden het belangrijk kinderen te stimuleren dingen zelf te doen om ze op die manier te laten ervaren dat ze veel dingen al zelf kunnen. Dit geeft het kind zelfvertrouwen en kan een kans zijn tot verdere ontwikkeling.

HOE DOEN WE DAT

We laten de kinderen zoveel mogelijk doen wat ze al zelf kunnen. De pedagogisch medewerker probeert zoveel mogelijk hiervan op de hoogte te zijn van wat een kind al kan, en waar eventueel nog hulp geboden is. Denk hierbij aan dagelijkse handelingen zoals het strikken van schoenveters, het dichtritsen van de jas, maar ook het leren fietsen of bouwen in de bouwhoek met constructiemateriaal. Door het kind te stimuleren, aan te moedigen, samen naar oplossingen te zoeken en te complimenteren wanneer het goed gaat proberen we het kind te helpen. Dit stimuleert het zelfvertrouwen en de zelfredzaamheid van het kind.

De ruimte is zodanig ingericht dat kinderen zelf kunnen doen wat ze willen, en zelf het spel- of knutselmateriaal kunnen pakken wat ze willen. We laten de kinderen zoveel mogelijk zelf verzinnen op welke manier een spel gespeeld moet worden, of wat en hoe er geknutseld wordt. We laten de kinderen zelf kiezen welke activiteit ze willen doen, en bieden daarbij nieuwe mogelijkheden en materialen aan. Als kinderen niet weten wat ze moeten doen/zich vervelen kunnen we ze kort een paar activiteiten voorstellen. Als ze hier geen zin in hebben, mogen ze zich even gaan "vervelen": dit stimuleert de kinderen zelf een oplossing te bedenken voor hun probleem, en daarmee dus de creativiteit.

Er is voldoende spelmaterialen aanwezig dat de persoonlijke competentie van kinderen stimuleert.

Activiteiten voor het ontwikkelen van de persoonlijke competenties

Zo zijn er verschillende spelletjes waarbij kinderen oefenen in tactisch spel, kennis van cijfers, algemene kennis, motoriek en geduld. In een aparte ruimte worden ook nog naschoolse activiteiten uitgevoerd in samenwerking met ASV Bielderdijkpark. Hier kunnen kinderen meedoen met o.a. judo, tafeltennis, circus, maar kunnen hier ook koken, creatief bezig zijn, computeren of naar de film. Door het spelen van spelletjes leren de kinderen (naast sociale vaardigheden) bovendien incasseren/verliezen.

Cognitieve ontwikkeling

Nadenken, redeneren, problemen oplossen – dit zijn allemaal aspecten van de cognitieve ontwikkeling. De cognitieve ontwikkeling en de taalontwikkeling zijn nauw met elkaar verweven en bepalen voor een groot deel hoe goed kinderen kunnen leren, op school en op de BSO.

Kinderen ontwikkelen hun verstandelijke vermogens in interactie met de wereld om hen heen. De meeste kinderen zijn uit zichzelf nieuwsgierig en leergierig. Daar kun je op inspelen, door iets aan te bieden (een bepaald soort speelgoed, een iets moeilijker vraag) wat past bij die interesse en wat kinderen uitdaagt om een stapje verder te zetten in hun ontwikkeling.

Stimuleren van de cognitieve ontwikkeling en taal

- Wij willen de kinderen een kans om zelf kennis te ontwikkelen. We bieden niet zozeer kant-en-klare kennis aan, maar stellen vragen en geven hints die het kind kunnen helpen om zelf de weg te vinden
- De ontwikkeling van kennis hangt samen met de ontwikkeling van taal. We praten veel met de kinderen over het hoe en waarom van dingen.
- We geven de kinderen de ruimte om hun eigen ideeën te verwoorden. We nemen hun ideeën serieus en vragen door als we een redentatie niet goed kunt volgen. Het verwoorden van gedachten is op zich al bevorderlijk voor de denkontwikkeling.
- We zorgen voor cognitief uitdagend materiaal: technisch speelgoed, informatieve boekjes, computerspellen, et cetera.
- We hebben bij het voorlezen aan kleuters boekjes met een duidelijke verhaallijn en een probleem en/of een verrassende wending. Dat biedt meer kansen om de kinderen te laten nadenken over het verhaal. We betrekken de kinderen tijdens het voorlezen van het verhaal door vragen te stellen. We proberen het interactief voorlezen elke keer een andere wending te geven. We vragen ook aan de kinderen die kunnen lezen of hun een stuk willen voorlezen.

Kinderen tussen de 4 en 6 jaar

Jonge kinderen denken vooral concreet, vanuit hun eigen ervaringen en zintuiglijke waarnemingen. Kinderen van vier hebben plezier in spelletjes als het ordenen van voorwerpen naar soort, grootte of kleur. Terwijl je hierover praat, help je de kinderen de taal te ontwikkelen die daarbij hoort: “Die hoort bij ...” “Die lijkt op ...” “Die is groter/kleiner dan...” En je laat horen hoe je logische verbanden onder woorden brengt: “Ja, die hoort daar, want ...” Bepaalde soorten speelgoed zijn heel geschikt om kinderen in deze leeftijd ontdekkingen te laten doen.

Bijvoorbeeld:

- Snelheid (autootjes die rijden van plankjes met verschillende hellingen) of zwaartekracht (knikkerbaan).
- Ook het samen lezen (interactief) en navertellen van prentenboekverhalen is stimulerend voor de taal- en denkontwikkeling, vooral wanneer je met de kinderen praat over het verhaal en de personages: “Hoe zou het verder gaan? Waarom is Kikker somber? Wat zou er gebeuren als...?” Het is goed om na het voorlezen het verhaal met de kinderen samen te vatten. Zo krijgen ze besef van verhaalstructuur, tijdsverloop en oorzaak-gevolgrelaties.
- Memorie of spelletjes kunnen ook goed zijn voor de denkontwikkeling.

Kinderen tussen de 7 en 9 jaar

In deze leeftijdsfase neemt het geheugen en het concentratievermogen van kinderen sterk toe. Op school leren de kinderen lezen en vaak gaan ze zelf lezen over onderwerpen die hen interesseren. Het is daarom goed als je zorgt voor eenvoudige informatieve boekjes, die de kinderen zelfstandig kunnen lezen.

Daarnaast blijft voorlezen, van verhalen en van artikelen uit kranten en (kinder)tijdschriften, een geschikte manier om de kennis van de wereld uit te breiden en te praten over het hoe en waarom van gebeurtenissen in de nabije en verder weg gelegen wereld. Op deze leeftijd kunnen kinderen spelen met wat complexer technisch speelgoed. In deze leeftijdsfase neemt het geheugen en het concentratievermogen van kinderen sterk toe. Hier proberen we dan ook met kinderparticipatie aan de slag te gaan. Vaak weten de kinderen al wat ze willen doen maar hebben ze nog net dat extra stukje uitdaging nodig.

Hier willen wij ook steeds meer de zelfstandigheid ontwikkelen, door bijvoorbeeld de vraag terug te kaatsen.

- Doe het zelf maar even.
- Probeer het maar uit, gaat het goed of fout.
- Bedenk zelf wat je zou willen doen, wat is er voor nodig.
- Onder toezicht wat extra verantwoording geven over de kleuters.

Kinderen tussen de 10 en 12 jaar

Op deze leeftijd is het logisch denken goed ontwikkeld en beschikken de kinderen over voldoende taalvaardigheid om meer complexe begrippen en redematies onder woorden te brengen. Kinderen zijn beter in staat om abstract te denken, over situaties die zij niet zelf hebben meegemaakt. Ook kunnen ze zich inleven in verschillende standpunten. Dat maakt deze periode geschikt om bijvoorbeeld rollenspellen te spelen of (voor de oudere kinderen) te debatteren. Het lezen is nu goed ontwikkeld en daardoor zijn de kinderen in staat om zelfstandig veel kennis op te doen, via boeken, tijdschriften en computers. Vaak willen de kinderen zelfstandig naar buiten op deze leeftijd. Dit kan d.m.v. het zelfstandigheidscontract die de ouders in overleg kunnen tekenen.

De kinderen willen eigen plekje op de BSO om zo even een privé moment te kunnen hebben. Ook dit kan bij ons, wij houden dan afstand en spreken de regels met de kinderen af. We leren en willen alle kinderen leren dat afspraken en regels zich baseren op wederzijdse vertrouwen. Als we elkaar kunnen vertrouwen kan je zelf je eigen ‘vrijheid’ uitbreiden en meer bereiken met elkaar.

Kinderen kunnen heel goed zelfstandig aan de slag met denk stimulerende activiteiten, zoals een puzzel maken, een huis bouwen of een experimentje uitvoeren.

Als je kinderen van verschillende ontwikkelingsniveaus samen laat spelen, leren ze van elkaar. Als jij meespeelt, kun je het spel extra interessant maken door een nieuw probleem op te werpen en vragen te stellen waardoor de kinderen gaan nadenken en nieuwe ontdekkingen doen: “Zou je het ook zo kunnen maken dat ...?”, “Hoe kan het nou dat ...?”, “Is er ook een andere manier om ...?”, “Wat denk je dat er gebeurt als ...?”. Je legt weinig uit en je geeft alleen hints als de kinderen echt niet verder komen. Ook bij het geven van feedback ben je zo min mogelijk sturend: “Ja, dat zou kunnen.”, “Hoe bedoel je dat precies?”, “Waarom denk je dat?”

Stimuleren van de motoriek en creatie

We zorgen voor voldoende fysieke activiteiten voor de kinderen. Dit doen wij door de kinderen veel buiten te laten spelen. Kinderen hebben in de natuur meer mogelijkheid om vrij te bewegen en te oefenen met balanceren en afstemmen op de bewegingen van een ander. Sommige dingen kunnen kinderen alleen buiten ervaren. Buiten ervaar je de ruimte, het weer, de natuur, het licht, het geluid en de grond heel anders. Binnen spelen vraagt dan ook andere vaardigheden en biedt andere mogelijkheden dan buiten spelen. Daarnaast geeft spelen in de natuur, kinderen vooral veel plezier en ontspanning. Dit draagt bij aan het welbevinden en de gezondheid van kinderen.

- Wij beperken daarnaast het aantal beeldscherm-activiteiten zoals tv kijken, spelen op een iPad en computeren tot een maximum nul op een reguliere BSO dag. Tijdens vakantie dagen willen wij hier een uitzondering in maken. Wij bespreken dit dan met het kind en bepalen dat het kind max een uur op een scherm mag. Het kind moet het scherm dan ook delen met andere kinderen zodat het kind niet een heel uur alleen met het scherm bezig is.
- We creëren veelzijdigheid en afwisseling in de fysieke activiteit (zowel binnen als buiten) om zo de motorische, emotionele, cognitieve en sociale vaardigheden en hersenfuncties te ontwikkelen.
  - Spontaan spel (kom we gaan een wedstrijd hinkelen doen!).
  - Kom we gaan springen en rennen.
  - Weet je jongens en meisjes laten we een hele hoge toren met de Kapla bouwen.
  - (handcoördinatie, concentratie en fijne motoriek).
- Tekenen/ knutselen
- Bewegingsactiviteiten
- De motorische ontwikkeling gaat met vallen en opstaan. Dat hoort erbij. We zorgen voor een veilige omgeving en laten
- Kinderen weten dat je in de buurt bent om eventueel te helpen. We laten de kinderen echter zelf om hulp vragen. We houden er rekening mee dat jonge kinderen graag bewegen, maar snel moe zijn omdat ze nog niet over voldoende spierkracht beschikken. We kijken dus goed naar elk kind als individu en bouw het langzaam op.

Kinderen tussen de 4 en 6 jaar

Kinderen in deze leeftijdsfase hebben al aardig wat controle over hun bewegingen. Zo kunnen ze rennen zonder te vallen en kunnen ze met een bal overweg. Het evenwichtsgevoel ontwikkelt zich sterk in deze fase, evenals de oog-handcoördinatie. Activiteiten als klimmen, glijden van de glijbaan, fietsen, gooien, vangen, hinkelen, balletje trappen, springen, tekenen, schilderen en kleien zijn populair.

Kinderen hebben behoefte aan avontuur en mogelijkheden om deze vaardigheden te oefenen. De pedagogisch medewerkers stimuleren kinderen om ervaringen op te doen met deze grove motorische vaardigheden door veel met deze kinderen naar buiten te gaan. Grote motorische vaardigheden leren kinderen met vallen en opstaan. De pedagogisch medewerkers zorgen voor een veilige omgeving. En geven de kinderen aan dat ze in de buurt zijn om eventueel te helpen. Ze houden er rekening mee dat deze leeftijd kinderen snel moe zijn omdat ze nog niet over voldoende spierkracht beschikken.

Ook de fijne motoriek verbetert in deze leeftijdsfase, zo leren kinderen in deze leeftijdsfase de draad in een naald doen, binnen de lijntjes kleuren en knoopjes dicht doen. Er worden door de pedagogisch medewerkers activiteiten geboden waarmee ze de fijne motoriek kunnen verfijnen.

Kinderen tussen de 7 en 9 jaar

Het lichaam van kinderen tussen de zeven en negen jaar wordt gespierder en het evenwicht en de coördinatie worden beter. De motoriek wordt veel beter en de handen kunnen afzonderlijk van elkaar gebruikt worden. De motorische ontwikkeling wordt steeds nauwkeuriger. De kinderen worden sterker, leniger, behendiger, en hebben een beter evenwichtsgevoel. Ze willen veel bewegen, oefenen, en vaardigheden leren.

De fijne motoriek is al goed ontwikkeld en allerlei technieken worden beoefend: figuren maken met strijkkralen, sieraden maken, voorwerpen construeren met techno-lego of knex enzovoorts. Kinderen in deze leeftijd willen zelf aan de slag, maar vinden het wel fijn om te weten dat de pedagogisch medewerker in de buurt is om eventueel te helpen. De pedagogisch medewerkers zitten bijvoorbeeld aan tafel en maken ook iets met de strijkkralen zodat de kinderen weten dat de pedagogisch medewerker wel beschikbaar is voor hen. Ze laten kinderen zelf om de hulp vragen. Stil zitten is op deze leeftijd erg moeilijk. Kinderen willen graag bewegen. De pedagogisch medewerkers spelen hierop in door verschillende bewegingsactiviteiten te organiseren waarbij strakke lijnen en duidelijke grenzen worden gesteld.

Kinderen tussen de 10 en 12 jaar

Kinderen van deze leeftijd kunnen langer motorische activiteiten volhouden omdat ze sterker zijn. En omdat lichamelijk gezien, alle lichaamsverhoudingen perfect zijn, het coördinatievermogen goed is en het uithoudingsvermogen groter is. De prestatie wordt steeds belangrijker. De pedagogisch medewerkers spelen hierop in door met competities aan de gang te gaan. Bij het maken van team letten zij erop dat ze iets mindere spelers combineren met goede spelers zodat er voor iedereen kans is op overwinning en op een eerlijke competitie.

Respect voor autonomie
Wat doe je?
Ik stimuleer kinderen om zoveel mogelijk zelf te doen
Ik ben geduldig en volg het tempo van het kind
Ik waardeer de ideeën en oplossingen van kinderen
Ik laat kinderen dingen op hun eigen manier doen
Ik laat kinderen zelf ontdekken
Ik waardeer alle kinderen om wie zij zijn
Ik bied kinderen de gelegenheid om zelf te kiezen
Ik stimuleer kinderen om zelf plannen te maken en deze uit te voeren
Wat zeg je?
Ik verwoord gevoelens en gedachten van kinderen, los van mijn eigen perspectief
Ik laat de kinderen merken dat ik ze ken door individuele kenmerken te benoemen (thuissituatie, voorkeuren)
Ik benoem de talenten van kinderen
Ik vraag kinderen mee te denken over plannen, oplossingen, activiteiten
Ik ga met kinderen in gesprek over een situatie (activiteiten, probleem, wens)
Ik maak contact en benoem wat ik ga doen voordat ik een kind aanraak
Hoe zeg je het?

Ik praat met en niet tegen de kinderen
Ik laat merken dat ik luister
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

Ontwikkelingsstimulering
Wat doe je?
Ik benut spel voor de stimulering van de ontwikkeling van kinderen
Ik benut de inrichting van de ruimte om de kinderen iets nieuws te laten ontdekken
Ik kies voor spelmateriaal waarmee ik focus kan aanbrengen in de activiteiten van kinderen
Ik speel mee tijdens rollen- en fantasiespel om verdieping aan te brengen in het spel
Ik maak gebruik van kansen die zich voordoen tijdens routines en verzorgingsmomenten om ongepland aan ontwikkeling bij te dragen
Ik zorg voor stimulering op de gebieden: taal, rekenen, sociale en emotionele ontwikkeling en zintuigelijke waarneming en motoriek
Ik daag de kinderen uit om problemen op te lossen
Ik lees interactief voor in kleine groepjes
Wat zeg je?
Ik vraag kinderen naar hun eigen oplossing voor een probleem
Ik vraag me hardop dingen af (hoe zou het kunnen dat..?)
Ik bied een rijk taalaanbod (benoemen, uitleggen, voorbeelden geven, woorden uitleggen)
Ik stel prikkelende vragen (open vragen, ontdekvragen, vragen met 'hoe', 'wat', 'waarom', 'zou het kunnen dat...?' 'Wat zou er gebeuren als?')
Ik doe prikkelende beweringen (jouw laarzen passen mij vast ook wel)
Hoe zeg je het?
Ik geef adequate feedback (helpen verwoorden, aanvullen, herhalen, doorvragen)
Ik spreek correct en verstaanbaar
Ik spreek gevarieerd (verschillende soorten zinnen, vragen, woorden)
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

Sociale competenties

Het omgaan met andere leeftijdsgenootjes is een belangrijke manier om sociale competenties te ontwikkelen. Hieronder verstaan we o.a. zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. Dit geeft kinderen kansen zich te ontwikkelen als personen die goed functioneren in de samenleving.

HOE DOEN WE DAT

In de dagelijkse omgang is het noodzakelijk kinderen te stimuleren samen te spelen, te delen, op elkaar te wachten en samen op te ruimen. We stimuleren de kinderen elkaar te helpen, bijvoorbeeld door hen samen een taak te geven. De oudere kinderen stimuleren we samen een activiteit te organiseren (bijvoorbeeld het bedenken van een speurtocht, hindernisbaan).

We geven kinderen complimenten als ze zich prettig gedragen. Dit is een goede stimulerende beloning. Om alles zo goed mogelijk te laten verlopen zijn er verschillende regels, welke zoveel mogelijk met en door de kinderen gemaakt zijn. Wanneer een kind zich niet aan de regels houdt kunnen de pedagogisch medewerkers hierop inspelen en het betreffende kind aanspreken. Schelden, schreeuwen, vloeken, slaan e.d. worden niet getolereerd. Samen met de kinderen zoeken we naar een compromis waarbij we er naar streven hen uit te leggen wat wel en niet aanvaardbaar is, en hoe we in die situatie rekening kunnen houden met elkaar.

Er is voldoende spelmaterialen aanwezig dat de sociale competentie van de kinderen stimuleert. Buitenspeelgoed als een voetbal, springtouw zorgt ervoor dat kinderen buiten met elkaar gaan spelen in onze moderne speeltuin. Binnen zijn er verschillende spelletjes die de kinderen samen kunnen doen. Deze spellen leren de kinderen op hun beurt te wachten, omgaan met winnen en verliezen. Ook zijn er diverse hoeken ingericht, zoals een huishoek. Kinderen spelen hier situaties na uit het "echte" leven, en leren hierdoor op een passende manier met elkaar omgaan. De communicatiehoek is er om gezamenlijk te knutselen, te eten en te drinken.

Activiteiten voor het ontwikkelen van de sociale competenties

Ook de naschoolse activiteiten (zoals genoemd bij persoonlijke competentie) uitgevoerd in samenwerking met ASV Bilderdijkpark stimuleren de sociale vaardigheden. We stimuleren een bepaalde mate van verantwoordelijkheidsgevoel. De oudere kinderen helpen en begeleiden de jongere kinderen bij bepaalde activiteiten. Dit kan heel klein en simpel van aard zijn, maar bevordert wel het verantwoordelijkheidsgevoel.

Het belang van sociale competenties

Leren omgaan met jezelf en anderen en de sociale regels leren kennen is een proces van jaren, dat begint vanaf de geboorte.

Kinderen tussen de 4-6 jaar

Vanaf een jaar of vier kunnen kinderen eenvoudige regels en afspraken begrijpen en zich daaraan houden. In de kleuterperiode beginnen kinderen vriendschappen aan te gaan en worden ze wat minder afhankelijk van hun verzorgers. In hun fantasiespel (doen alsof) zie je het 'oefenen' met sociale Rol terug. De pedagogisch medewerkers helpen een kind dat minder sociaal vaardig is, maar wel wil meedoen in de groep, om contacten te leggen. Doe je een spel met een kleuter, dan zie je dat het kind een aantal spelregels al begrijpt, maar nog slecht tegen zijn verlies kan. Pedagogisch medewerkers benoemen wat zij zien bij het kind wanneer het verloren heeft om de emotie te herkennen en de emotie zelf onder controle te laten krijgen.

Kinderen tussen de 6-10 jaar

In de leeftijdsfase 6-10 jaar leren kinderen zich te verplaatsen in anderen en rekening te houden met anderen.

Er ontstaat een besef van normen en waarden. Met die basis gaan kinderen in de jaren daarna echte, maar vaak nog wel wisselende vriendschappen aan en ontwikkelen ze door hobby's, sport en spel allerlei vaardigheden. Geleidelijk ontwikkelt hun zelfvertrouwen zich en worden ze steeds zelfstandiger.

De pedagogisch medewerkers begeleiden de kinderen in deze leeftijdsfase in hun zoektocht naar een leuke en passende hobby's en/ of sports waar een kind plezier aan beleeft en/of talent voor blijkt te hebben. De pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen om deel te nemen aan de verschillende clubs en observeren hoe een kind zich bij de verschillende clubs gedraagt. De nieuwe ervaringen worden door de pedagogisch medewerkers samen met het kind met de ouder gedeeld tijdens de haalmomenten. Op die manier worden deze kinderen zich bewust van hun interesse.

Bij kinderen in deze leeftijd die bij elkaar zitten, ontstaat groeps cultuur. Dit houdt in dat je als groep dingen normaal gaat vinden. Er zijn bepaalde meningen in de groep. Het risico bij, bij de groep willen horen en de behoefte aan competitie, is het risico op pesten. De pedagogisch medewerkers zijn alert op dit soort processen en bespreken dit met de kinderen.

Wanneer zij opmerken dat een kind voortdurend alleen speelt, zullen zij een gerichte activiteit organiseren waarbij kinderen onderling moeten samenwerken en waarbij de mogelijkheid bestaat dat dit kind vriendschappen kan sluiten.

Kinderen tussen de 11-12 jaar

Kinderen van 11-12 jaar zoeken steeds vaker een plek op waar geen volwassene aanwezig is (eigen, aparte ruimte of buiten).

Leeftijdsgenoten worden steeds belangrijker en groepsbelangen gaan een rol van betekenis spelen. Op deze leeftijd zijn kinderen vaak vooral gericht op kinderen van dezelfde sekse.

Kinderen van 11-12 jaar spelen steeds minder en gaan organiseren steeds leuker vinden.

Ze raken in de puberteit en daar horen wisselende stemmingen bij. Hoe een kind zich ontwikkelt, wordt voor een deel bepaald door rijping van de hersenen. Tegelijkertijd ontwikkelen kinderen zich in interactie met hun omgeving.

Hoe sociaal competent een kind wordt, is dus niet alleen een kwestie van aanleg, maar vooral ook van ervaring opdoen in sociale situaties. Kinderen ontwikkelen hun sociale competenties in de loop van de jaren steeds verder. Binnen de groep geven de pedagogisch medewerkers de kinderen de mogelijkheid om sociale vaardigheden te oefenen en zo sociale competenties als controleren of jij de ander begrijpt, te ontwikkelen. Bijvoorbeeld door gesprekken te voeren met de kinderen tijdens de tafelmomenten en kinderen ruimte te bieden om gesprekken met elkaar aan te gaan.

Zo kan een kind van vier jaar luisteren naar wat een ander zegt. Hij of zij heeft geleerd stil te zijn als een ander praat en de ander aan te kijken.

Zijn kinderen van twaalf jaar dan sociaal competentere dan kinderen van vier? Nee. Beide zijn sociaal competent, passend bij hun leeftijd!

Bij deze leeftijdsfase zie je dat sommige kinderen buiten de groep gehouden worden, of erger: gepest worden. Dit kan zijn omdat hij er anders uitziet, maar het kan ook gaan om helemaal niets. Kinderen in de groep zullen dan meedoen aan deze pesterijen om zelf goed in de groep te liggen en zeker van zichzelf te zijn. Met een gedifferentieerd aanbod van activiteiten, ofwel de clubs, waarbij verschillende talenten worden aangesproken, zorgen de pedagogisch medewerkers ervoor dat niemand buiten de boot valt.

Op de BSO bieden wij o.a. de volgende mogelijkheden om op de sociale ontwikkeling in te spelen.

- Vrij spel. Kinderen mogen zelf hun fantasie spel bedenken en uitvoeren. Kinderen zijn vrij om hierin hun gang te gaan. Kinderen mogen zelf kiezen met wie ze wel en met wie ze niet willen spelen.
- Kinderen worden bij ons al direct op de huisregels gewezen. We hebben de regels voor jong en oud. Als we ons aan de omgangsregels houden kunnen we voor ons allemaal een fijne omgeving blijven creëren.
- We leren de kinderen naar elkaar luisteren en met elkaar praten
- We werken aan oplossingen vanuit het kind, we willen dat de kinderen zelf gaan nadenken en stimuleren en begeleiden hierin. We geloven dat het kind het vanuit zichzelf zal moeten uitvinden, de oplossing voorleggen ontnemt de kinderen de mogelijkheid om zelf te brainstormen.
- We spelen diverse sociale spelletjes met elkaar, voorbeelden hiervan zijn:
Rara wie ben ik? Raden wie je na doet, wie je bent, wat je wil laten zien.

Wie is lief en wie is stout? – hier vertellen de kinderen leuke maar ook minder leuke dingen van en over elkaar. Hierover gaan we in gesprek met elkaar en komen we vaak tot nieuwe en mooie inzichten.

- Er zijn diverse kringspellen die we spelen, maar ook spelletjes die de kinderen samen kunnen spelen, in kleine groepjes.
- Gevarieerd speelgoed is van belang voor de ontwikkeling van het kind. Speelgoed zal pas uitdagen tot spel, op het moment dat het speelgoed past bij de interesses en mogelijkheden van het kind. Welk speelgoed past bij welke leeftijd?
- Kinderparticipatie

We leren de kinderen om mee te denken, mee te beslissen en met ons als BSO te ontwikkelen. Dit doen we door de kinderen ruimte te geven mee te denken aan materiaal, activiteiten en overige behoeftes.

Werken met kinderpaticipatie Bij kinderpaticipatie is het belangrijk dat het initiatief steeds meer bij de kinderen komt te liggen. Het aandeel van kinderen in het kiezen en het organiseren van activiteiten zal hierdoor groter worden. Als je kinderen uitnodigt om te ‘participeren’, vraagt dat van jou als begeleider dat je je best doet om de signalen van individuele kinderen en de groep op te pikken. Je krijgt daardoor beter contact met de kinderen, leert hen beter kennen en kunt beter op hen inspelen.

Begeleiden van interacties
Wat doe je?
Ik merk interacties tussen kinderen op
Ik reageer positief op (spontaan) positief contact tussen kinderen
Ik creëer situaties waarin kinderen samen spelen, delen, elkaar helpen of samen een plan maken
Ik begeleid conflicten met het doel kinderen zelf weer op weg te helpen
Wat zeg je?
Ik benoem positieve interacties tussen kinderen
Ik benoem samenwerking tussen kinderen (goede afspraken gemaakt)
Ik verwoord (gevolgen van) gedrag, gevoelens en gedachten van kinderen
Bij ruzie bespreek ik met kinderen wat er gebeurde en zoek samen met hen naar een oplossing
Ik benoem gedrag en gevolgen van gedrag (positief en negatief)
Ik bescherm beurten van kinderen en speel beurten door
Ik stimuleer gesprekjes tussen kinderen (kinderen praten niet alleen met mij)
Hoe zeg je het?
Ik praat met en niet tegen de kinderen
Ik spreek kinderen persoonlijk aan
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

Het overbrengen van waarden en normen

Kinderen zullen zich bewust zijn van de waarden en normen van hun eigen cultuur en eigen maken van de samenleving waarvan zij deel uit maken. Het kindercentrum is een bredere samenleving dan het gezin.

Respect hebben voor elkaar is voor ons de meeste belangrijke waarde. Mensen en dus ook kinderen in hun waarde laten en de ruimte geven om te zijn wie ze zijn. De kinderen wordt geleerd aan te geven als ze bepaald gedrag van ander mensen onacceptabel vinden.

HOE DOEN WE DAT?

- Maak duidelijk welke regels, afspraken en omgangsvormen er gelden in de verschillende situaties, zoals tijdens het eten en drinken, tijdens het buitenspelen, vrijspelen of begeleide activiteiten;
- Leef deze regels ook consequent na en houdt anderen daaraan;
- Geef zelf het goede voorbeeld;
- Toon respect. Kinderen en volwassenen worden in hun waarde gelaten.
- Biedt divers, (multicultureel) spelmateriaal aan zodat kinderen zich er in kunnen herkennen en van elkaar kunnen leren en spelenderwijs verschillende sociale rollen kunnen oefenen.

- Laat een kind de gevolgen van zijn gedrag ervaren.
- Leer kinderen het speelgoed op te ruimen en er respectvol mee om te gaan.
- Leer kinderen om het goed (netjes) en duidelijk te vragen wanneer ze iets van een ander gedaan willen hebben.
- Leer kinderen om elkaar te helpen.
- Leer kinderen om aan een ander te zeggen wat ze wel en niet prettig vinden.
- Geef aan wat wel en niet mag.

Activiteiten of gedrag

Als kinderopvang doen we onze best om kinderen vertrouwd te maken met onze waarden en normen. Dit doen we o.a. door zelf het goede voorbeeld te geven. De pedagogisch medewerkers realiseren zich dat ze “model” staan. Zie ook ‘omgangsvormen’ (respect, beleefdheid, rekening houden met elkaar, verantwoordelijk zijn).

Kinderen tussen de 4-7 jaar

- We hebben duidelijke regels voor het sociale verkeer: samen delen, niemand speelt de baas, we helpen elkaar.
- We prijzen en complimenteren kinderen voor hun inzet, niet voor resultaten. We prijzen kinderen die hun angst overwinnen en kinderen die empathie tonen. Dit doen we niet altijd met woorden maar ook met een aai over de bol of een knuffel.
- We praten met kinderen over emoties die we bij ze zien, daardoor leren ze hun eigen gevoelens zelf te verwoorden en beheersen.
- We voorkomen conflicten niet steeds, we geven de kinderen de ruimte om er veilig mee te oefenen.
- We begeleiden kinderen die dat nodig hebben bij sociale contacten, bijvoorbeeld verleggen of juist overheersende kinderen.
- We houden rekening met het ontwikkelingsniveau, ook op moreel gebied. Kleuters liegen bijvoorbeeld niet om te manipuleren.

Kinderen tussen de 7-10 jaar

- We praten met ze over vriendschappen, met wie ze vrienden zijn en wat dit voor ze betekent.
- We ondersteunen een realistisch en positief zelfbeeld, we vragen kinderen die benoemen wat ze niet kunnen, naar wat ze wél kunnen.
- We stimuleren het sluiten van vriendschappen door het organiseren van samenspel in wisselende groepjes.
- We zijn alert op pestgedrag en bespreken het met alle betrokkenen. Thuis- schoolomgeving- BSO.

We weten tips te vinden op de volgende

websites : Gedragsproblemenindeklas.nl of Pestenislaf.nl. (zie ook handboek protocollen).

- We stimuleren empathie en nadenken over vooroordelen door met de kinderen te praten over bijvoorbeeld verschillen tussen kinderen met verschillende etnische achtergronden.
- We stellen soms uiterste grenzen van een regel ter discussie. Bijvoorbeeld: ‘Is stelen ook verboden als je honger lijdt?’ Dit prikkelt de morele ontwikkeling.

Kinderen tussen de 10-12 jaar

- We benadrukken dat ieder mens/kind uniek is en praten over positieve kenmerken van de kinderen.
- We stimuleren de weerbaarheid door ze bijvoorbeeld te leren hoe ze nee kunnen zeggen en kunnen omgaan met kritiek.

- We zorgen voor een mix aan gezamenlijke activiteiten zodat ieder in samenspel zijn talenten kan ontdekken en ontwikkelen. (De oudere kinderen helpen de jongere kinderen met een activiteit).
- We bevestigen de kinderen in hun zelfstandigheid, ook door meer op afstand aanwezig te zijn.
- We zijn alert op mechanismes van macht en onderdrukking in de groep. Dit zijn vormen van pesten die wij aan moet pakken.
- We gaan er op in als kinderen vragen hebben over bijvoorbeeld een ramp elders in de wereld. Dit stimuleert niet alleen de morele ontwikkeling maar helpt ze ook hun eigen veiligheid in te schatten.
- We praten over verschillen in opvattingen en achtergronden tussen mensen. Zo kunnen ze een eigen mening ontwikkelen en leren ze ook kritisch naar die mening te kijken.

OMGANGSVORMEN

Hoe gaan wij om met elkaar?

Waarden en normen worden vertaald in regels, deze geven houvast aan het kind. De kinderen weten wat er van hen verwacht wordt, ze geven duidelijkheid, veiligheid, structuur, maar ook stimulans, bijv. **fouten maken mag**.

En, regels zijn er ook om af en toe te verbreken. Dat vraagt een open communicatie, het vraagt afstemming, met elkaar en met de kinderen. Kinderen worden waar mogelijk betrokken bij het opstellen van regels.

Kinderen stellen graag de “waaromvraag. En dat is terecht, want zij leren op die manier zelfstandig te denken, eigen keuzes te maken en die ruimte geven we ze graag.

Bij de uitvoering van de regels wordt er altijd rekening gehouden met het feit dat elk kind anders is en de situatie van moment tot moment kan verschillen.

Respect zien we als een van de belangrijkste waarden uit het pedagogisch beleid van ASV BSO BILDERDIJKPARK en als de basis voor de omgang met elkaar en met de omgeving.

In de praktijk van alledag, tijdens de heel normale dagelijkse dingen, proberen we kinderen daar iets over te leren. Dit doen we door in ieder geval zelf het goede voorbeeld te geven.

Bijvoorbeeld door het naleven van bepaalde gewoonten en gebruiken: iedere ochtend begroeten we en iedere avond nemen we afscheid van het kind en de ouder. Dat geeft aan dat je elkaar belangrijk vindt. Met elkaar op een vast moment aan tafel, of op een bepaalde manier een feest vieren, geeft aan dat je het met elkaar gezellig hebt. Het groepsgevoel draagt bij aan het ontwikkelen van normen en waarden.

Ook **beleefdheidsvormen** als “dank je wel” zeggen, een hand geven, geeft de kinderen een voorbeeld van “hoe het hoort”.

We leren ze **rekening te houden met anderen**. Bijvoorbeeld door ze uit te leggen dat je niet iets bij een ander moet doen, als je niet wilt dat dit bij jou ook gebeurt. We laten hen zien hoe ze zich in kunnen leven in anderen, waardoor hun zelfvertrouwen wordt vergroot en waarbij er aandacht is voor positief gedrag

Op de ASV BSO bevinden de kinderen zich in een groep. Juist deze situatie maakt dat kinderen leren om met elkaar om te gaan. Ze leren in spelsituaties om met elkaar te overleggen, naar elkaar te luisteren, vragen te stellen en samen te delen, te ruziën en het weer goed te maken. En het spelen van een spel verloopt meestal volgens bepaalde spelregels. Zo leren de kinderen dat ze op hun beurt moeten wachten, ze leren omgaan met winnen en verliezen, en ze leren dat ze invloed kunnen uitoefenen op anderen.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich verantwoordelijk voelen voor en bewust zijn van hun omgeving en de beschikbare materialen. Om die reden zorgen we er zelf voor dat de aangeboden materialen altijd heel zijn en compleet. Ook zorgen we voor een verzorgde en

sfeervolle groepsruimte. Zorg voor de omgeving wordt door kinderen ook vaak uitgelegd als zorg voor hen zelf.

We geven uitleg over het gebruik van de materialen en de bij de spelen behorende spelregels. We proberen zuinig te zijn op de spullen in de groep. We geven kinderen de (mede) verantwoordelijkheid voor al het speelgoed, materiaal voor binnen en buiten, en na het spelen helpt ieder kind met het opruimen ervan.

Deze bovengenoemde voorbeelden en vaardigheden hebben als doel het overbrengen van waarden en normen.

Onze leefregels

- We zeggen gedag tegen de leiding als we binnenkomen en als we weggaan.
- We behandelen elkaar met respect en doen geen dingen bij anderen die we zelf ook niet leuk vinden (zoals pesten).
- We respecteren iedereen zoals ze zijn.
- We vragen eerst of iets mag en dan pas doen we het.
- We ruimen na het spelen of knutselen alles weer op.
- We gaan netjes om met het materiaal waarmee we werken of spelen.
- We behandelen eten met respect want we kunnen niet zonder.
- We schreeuwen niet door de groep.
- We helpen elkaar waar en wanneer dat nodig is.
- We zijn aardig voor en tegen elkaar.
- We schelden en vloeken niet op de groep, je kan daar anderen ook pijn mee doen.
- We praten onze ruzies uit voordat we naar huis gaan (als die er zijn). Dan kun je de boosheid sneller vergeten.
- Boos zijn mag, maar er is een grens!
- We doen elkaar geen pijn.
- We laten elkaar uitpraten.
- We fluisteren niet in gezelschap. Agressie of intimidatie, in welke vorm dan ook, wordt onder geen enkele omstandigheid getolereerd.

BASISGROEPEN

Basisgroep	Leeftijd	Max. aantal kinderen	Beroepskrachten
BSO groep1 beneden	4-12 jaar	22 kinderen	2
BSO groep 2 boven	4-12 jaar	11 kinderen	1

De BKR berekenen wij aan de hand van de online rekentool www.1ratio.nl

Wij hebben twee verticale BSO-groepen. Een verticale groep is een groep waar de leeftijden door elkaar heen lopen. Een groep kan qua leeftijd variëren van 4 jaar t/m 12 jaar.

Bilderdijkpark telt twee Verticale BSO-groepen. De BSO-groep beneden noemen we BSO 1 en de groep boven BSO 2. Op deze manier weten de kinderen hun basisgroep te vinden.

Wij noemen de basisgroep een basisgroep omdat de kinderen vanuit school binnen komen op

hun eigen groep. Hier worden hun jassen opgehangen en eventuele tassen opgeborgen. Na het eet en drinkmoment vanaf 15:30 uur mogen de kinderen kiezen wat ze willen doen. Bij alle eet en drinkmomenten komen ze terug naar de basisgroep. De kinderen kunnen gebruik maken van meerdere ruimtes om deel te nemen aan diverse activiteiten.

Tijdens de schooldagen

Rooster op studie/vakantiedagen

We hebben drie diensten.

- De openingsdienst
- De middendienst (flexibele dienst)
- De sluitingsdienst

Drie-uursregeling

In afwijking hiervan kunnen voor en na de dagelijkse schooltijd alsmede gedurende vrije middagen van de basisschool voor ten hoogste een half uur per dag minder beroepskrachten worden ingezet, met dien verstande dat ten minste de helft van het aantal beroepskrachten wordt ingezet.

Indien bij buitenschoolse opvang per dag ten minste tien aaneengesloten uren opvang wordt geboden, kunnen, op vrije dagen van de basisschool of tijdens de schoolvakanties, in afwijking van het aantal minimaal in te zetten beroepskrachten, voor ten hoogste drie uren per dag minder beroepskrachten worden ingezet. Dit met inachtneming van de in het pedagogisch beleidsplan vastgestelde tijden waarop minder beroepskrachten kunnen worden ingezet dan minimaal vereist op grond van de beroepskracht-kind ratio alsmede de tijden waarop in ieder geval niet daarvan wordt afgeweken.

Gedurende de uren dat minder beroepskrachten worden ingezet wordt ten minste de helft van het aantal vereiste beroepskrachten ingezet. De afwijkende inzet kan op de dagen van de week verschillen, zij het dat de afwijkende inzet niet per week verschilt.

We openen om 08:00 uur. Er is altijd iemand aanwezig van de speeltuin.

Tot 09:30 uur hebben ouders de tijd om hun kinderen te brengen. We inventariseren altijd van te voren hoeveel kinderen we hebben. Aan de hand hiervan maken wij het rooster. Komen er niet meer dan elf kinderen tussen 08:00 uur en 9:30 uur dan begint de midden dienst al om 9:15 uur. De middendienst heeft altijd contact met de openingsdienst. We kunnen altijd van te voren precies weten hoeveel kinderen er komen, en hoeveel medewerkers we nodig hebben, want kinderen die niet zijn opgegeven kunnen we niet opnemen. Wanneer blijkt dat er tussen 8:00 en 9:15 uur al meer dan 11 kinderen aanwezig zullen zijn, zal de middendienst eerder starten. Om 10:00 uur komt de sluitingsdienst. Deze blijft tot 18:30 uur tot alle kinderen zijn opgehaald. In de praktijk zien wij dat er tussen 9.15 uur en 10.00 uur maximaal 22 kinderen aanwezig zijn. Wij houden de breng- en haaltijden bij. Wanneer er blijkt dat er tussen 9.15 uur en 10.00 uur meer dan 22 kinderen aanwezig zullen zijn, zal de late dienst eerder starten om niet meer dan de toegestane 3 uur af te wijken van de BKR. Het personeesrooster en het pedagogisch beleidsplan zal hier dan op aangepast worden.

De tijden van afwijking BKR

Groep 1: Tijdens de gebruikelijk geldende middagpauzes tussen 13:00 - 14:30 uur en aan het einde van de dag wanneer de vroege dienst naar huis gaat van 17:00 - 18:30 uur.

Groep 2: geen afwijking

De pedagogisch medewerker heeft een tussendienst en aan de randen van de dag worden de kinderen opgevangen op groep 2.

VERLATEN VAN DE BASISGROEP

Er is volop keuze in activiteiten en de autonomie van de kinderen wordt gerespecteerd, iets dat wij vanuit overtuiging ondersteunen. We willen de vrijheid bieden aan de kinderen waarbij een basisgroep niet beperkt wordt tot het gebruikmaken van een eigen ruimte, maar in principe het gehele kindcentrum toegankelijk is.

Het voordeel is dat aan kinderen meer exploratieruimte en keuzemogelijkheden worden geboden. Wel kiezen we er bewust voor om de opvang dag te starten en af te sluiten in de vaste basisgroep. Dit is voor zowel de pedagogisch medewerkers als voor de kinderen een duidelijke regel die structuur biedt.

De kinderen kunnen dan kiezen uit verschillende activiteiten. De pm'er bij wie ze aan tafel hebben gezeten, weet waar ze naar toe willen en gaan. Als een kind niet meer wil meedoen met de activiteit gaat het terug naar de pm'er van de basisgroep. Zij hoort dan van het kind waar het wil spelen. Er zijn activiteiten in de verschillende ruimtes of buiten. Het kind sluit af bij de basisgroep.

Kinderen verlaten de stamgroepsruimte om de volgende redenen:

Deelnemen aan activiteiten van stichting ASV

Wij maken daarom gebruik van het **open deuren beleid**. We hebben meerdere ruimtes in het gebouw waar verschillende activiteiten ofwel clubjes aangeboden worden. Die clubjes zijn onder ander: tafeltennis, Kookclub, knutselen en creatief, 3d ontwerpen en printen, recycle, circusclub, Judo, coderen en programmeren, technisch Lego en tuintjes club.

Tijdens de activiteiten kan de beroepskracht-ratio (BKR) tijdelijk worden losgelaten, echter de BKR is op basisgroepniveau bepaald. De kinderen geven van te voren aan, aan welke activiteit ze mee willen doen.

Wanneer de kinderen uit school komen, worden eerst de presentielijsten ingevuld zodat de pedagogisch medewerkers overzicht hebben welke kinderen er aanwezig zijn.

Wanneer er kinderen van onze BSO deelnemen aan een activiteit georganiseerd door ASV Bijderdijk, lopen de kinderen in het gebouw naar de ruimte waar de activiteit aangeboden wordt. De club wordt begeleid door de vrijwilligers en de pedagogisch medewerker loopt tijdens de activiteiten het gebouw rond om toezicht te houden. De pedagogisch medewerker let op het welbevinden van de kinderen en heeft gesprekken met de verschillende clubbegeleiders.

De circus club wordt georganiseerd in de gymzaal van basisschool De Waterkant. Een pedagogisch medewerker begeleidt de kinderen naar deze locatie in samenwerking met een werknemer van de speeltuinstichting. De kinderen steken over het speelplein over naar de basisschool, ongeveer 30 tot 40 meter lopen.

Buitenspelen

In de speeltuin houden, naast de pedagogisch medewerkers, ook werknemers van de speeltuinstichting toezicht.

Als we naar buiten gaan, bijv. naar een speelplein in de buurt, dan wordt de BKR gewaarborgd. Er gaan voldoende pm'ers mee op het aantal kinderen. We zorgen ervoor dat we een hesje dragen, een presentielijst en telefoonlijst mee hebben, mobiele telefoon en EHBO kist.

Kinderen van BSO Bilderdijkpark hebben een buitenspeelruimte, waar ze altijd gebruik van kunnen maken. Er is een zandbak aanwezig en diverse speelmaterialen om buiten alleen of in groepsverband te kunnen spelen. Omdat de buitenruimte aanpalend is aan het groepslokaal is er altijd toezicht op de daar spelende kinderen. Geregeld speelt de pm'er ook samen met kinderen buiten.

Zelfstandig buiten spelen mag alleen maar met de toestemming van de ouders. In de zogenaamde kindcontracten tekent de ouder (én het kind) en bepaalt hij/zij wat het kind zelfstandig mag doen. De ouder neemt door zijn/haar handtekening te zetten de gedelegeerde verantwoordelijkheid weer over.

De pm'er maakt n.a.v. de getekende stappen in de kindcontracten concrete afspraken met het betreffende kind omtrent de plek waar het gaat spelen en de tijd dat het kind zich weer in het kindercentrum moet gaan melden. Als een kind niet op afgesproken tijdstip terug is, dan wordt het kind door de pm'er gehaald.

De pedagogisch medewerkers houden overzicht over de kinderen die zelfstandig buitenspelen door middel van een whiteboard. Van de kinderen die zonder toezicht buiten mogen spelen wordt een pasfoto op het whiteboard geplaatst zodat alle pedagogisch medewerkers ervan op de hoogte zijn waar het kind zich bevindt gedurende de opvang.

Houdt een kind zich wél aan alle afspraken, dan kunnen de mogelijkheden na en in overleg met de ouders verruimd worden. De volgende fase gaat dan in.

Houdt een kind zich niet aan de gemaakte afspraken, dan worden deze (na 3 keer) weer ingetrokken. De ouders worden hierover geïnformeerd.

Omdat de stappen relatief klein zijn leert een kind op deze manier verantwoordelijk te nemen en wordt zelfstandiger.

Wanneer er buiten gespeeld wordt, kan het voorkomen dat er meer dan 30 kinderen gelijktijdig aanwezig zijn. Om te waarborgen dat de fysieke en persoonlijke veiligheid van kinderen bij activiteiten in een grote **groep (groter dan 30 kinderen)**, gaan van de 2 groepen 3 vaste pm'ers van beide groepen mee, daarbij wordt de BKR gewaarborgd. De kinderen worden continue geteld bij een buitenactiviteit. De kinderen weten bij wie ze terecht kunnen met hun vragen. De pm'er houdt in de gaten waar de kinderen zijn waarvoor zij verantwoordelijk is. Een kind meldt zich aan/af bij de vaste pm'er.

Samenvoegen

Tijdens de vakantieopvang en op de woensdag en vrijdag voegen wij structureel samen op BSO 1. De samengevoegde groep waarin kinderen van 4 tot 13 jaar voorkomen mag uit maximaal 22 kinderen bestaan. Ouders geven hier bij de plaatsing schriftelijk toestemming voor. Het structureel samenvoegen is opgenomen in het plaatsingscontract.

We hanteren daarbij de 'drie pijlers':

- ✓ Vaste pedagogisch medewerkers
- ✓ Vaste groepsgenoten
- ✓ Vaste groepsruimte

Ons streven is om minimaal aan 1 van deze 3 pijlers te voldoen. Zo zorgen wij ervoor dat kinderen zich veilig voelen en weten bij wie ze terecht kunnen.

Onder deze omstandigheden bestaat de mogelijkheid dat groepen worden samengevoegd. Voor zowel kinderen als ouders wordt middels een whiteboard duidelijk gemaakt welke groep dit is, standaard BSO1. Ook wordt het toestemmingsformulier door ouders ondertekend voor akkoord.

Dankzij het werken met veel ruimtes, dezelfde medewerkers kennen de kinderen de pedagogische medewerkers en andersom, waardoor de emotionele veiligheid van de kinderen gewaarborgd wordt en blijft.

Samenvoegen tijdens de randen van de dag

Tijdens het openen en sluiten voegen beide basisgroepen samen op groep 1. De groepen splitsen zodra de middendienst aanwezig is.

Wanneer aan het einde van de dag dusdanig veel kinderen opgehaald zijn dat minstens de helft van het aantal vereiste beroepskrachten wordt ingezet wanneer er tijdelijk wordt afgeweken van de beroepskracht-kindratio, kan de middendienst naar huis. De standaard dienst loopt tot 18.15 uur. Wanneer om 18.15 uur blijkt dat er meer dan 22 kinderen aanwezig zijn, blijft de middendienst langer.

Beroepskrachten

Alle pedagogisch medewerkers, stagiaires, vrijwilligers en andere beroepskrachten die een contract hebben, staan in het personenregister van DUO en hebben een Verklaring van Onbesproken Gedrag (VOG) en zijn gekoppeld aan onze organisatie.

Pedagogisch medewerkers

De opleiding voor Pedagogisch Werker niveau 3 (PW3) geldt als de gangbare startkwalificatie voor het werken in de kinderopvang. Bij BSO Bilderdijk werken alleen pedagogisch medewerkers met een passende beroepskwalificatie overeenkomstig de collectieve arbeidsovereenkomst kinderopvang hebben.¹

---

¹ https://www.kinderopvang-werkt.nl/sites/fcb_kinderopvang/files/cao_kinderopvang_2018-2019.pdf pagina 90

Mentorschap

Elk kind krijgt een mentor toegewezen die direct betrokken is bij het kind (bijv. pm'er op de groep van het kind). Er is periodiek overleg tussen mentor en ouder. Zo is er jaarlijks het zgn. 10 minutengesprek. Mocht er aanleiding zijn voor een tussentijds gesprek (los van de vaste contactmomenten) dan wordt dit mondeling als wel schriftelijk aan de ouders gemeld. De mentor is de contactpersoon binnen de BSO naar de ouder toe, collega's of bijv. de school. Ouders krijgen per mail/brief mee wie hun mentor is. Ook het kind weet wie de mentor is.

Taken van de mentor zijn:

1. contactpersoon
2. volgt de individuele ontwikkeling van het kind en registreert dit.

Inval

Het kan zijn, dat ook wij door ziekte of vakantie inval nodig hebben. Wij proberen zoveel mogelijk dezelfde pedagogisch medewerkers als inval in te zetten. Gelukkig is het bij ons in het verleden nog niet voorgekomen dat dit niet gelukt is. Mocht het nu zo zijn dat dit niet lukt, dan kunnen wij altijd gebruik maken van stagiaires (lettend daarbij op het wettelijk kader).

De leidinggevende

De dagelijkse leiding berust bij de leidinggevende.

De pedagogisch beleidsmedewerker/ -coach

De pedagogisch beleidsmedewerker ontwikkelt het pedagogisch beleid. Door het beleid naar concrete activiteiten, methoden en/of instrumenten te vertalen. Daarbij draagt de pedagogisch beleidsmedewerker zorg voor de uitvoering van het beleid zodat alle medewerkers op dezelfde manier werken en zo de kwaliteit waarborgen. De pedagogisch beleidsmedewerker onderzoekt ontwikkelings-, knel- en verbeterpunten binnen het pedagogisch beleid.

In een continu proces wordt aandacht besteed aan de uitvoering, evaluatie en aanpassing van het pedagogisch beleid.

Tevens ondersteunt de pedagogische beleidsmedewerker de medewerkers in het signaleren van knelpunten in hun werkzaamheden, kennis en vaardigheden en achterhaalt samen de coaching behoeften. Voor elke medewerker (ook tijdelijke en flexibele medewerkers) wordt een coaching plan opgesteld met als doel het verbeteren van de kwaliteit van werkzaamheden.

In de kwalificatie-eis voor pedagogisch beleidsmedewerker/coach² kun je vinden welke opleidingsachtergrond er nodig om als pedagogisch beleidsmedewerker/coach te kunnen werken. In het Beleid inzet pedagogisch beleidsmedewerker/ - coach dat wij jaarlijks opstellen staat beschreven hoeveel uur wij jaarlijks dienen te besteden aan de functie beleidsmedewerker/ - coach en hoe wij voornemens zijn de uren in te gaan vullen.

Inzet van stagiaires

We werken op de BSO alleen met vaste pedagogisch medewerkers, vaste gediplomeerde invalkrachten, stagiair(e)s (PW2, PW3 en PW4) en leerlingen van de middelbare school die een snuffelstage komen vervullen (meestal scholieren die zelf in het verleden op de BSO Bilderdijkpark hebben gezeten).

Taken Begeleiding en beoordeling van stagiairs

De BSO draagt in overleg met het opleidingsinstituut zorg voor de begeleiding van de stage, zodanig dat de beoogde doelen in principe behaald kunnen worden. In ons beleid streven we naar nauwe samenwerking tussen collega's en stimuleren wij veel onderlinge betrokkenheid. Medewerkers en stagiaires worden als gelijken beschouwd en mogen ten alle tijden het kantoor

² https://www.kinderopvang-werkt.nl/sites/fcb_kinderopvang/files/nr6k_n- kwalificatie-eis_pbmc_cao_kinderopvang_2018-2019.pdf

van de directie binnen wandelen als er vragen zijn. Door dit korte lijstje blijkt in de praktijk dat werkzaamheden en opleidingszaken bijna dagelijks worden geëvalueerd.

Op de werkplek wordt de stagiaire begeleid, bij voorkeur door een vaste medewerker die op de groep staat. Deze werkbegeleider heeft bij voorkeur meerdere jaren werkervaring, is voldoende kundig in het begeleiden van stagiaires en is goed op de hoogte van het werkveld en opleidingstraject. De stagiaire kan ook twee stagebegeleiders krijgen. De begeleiding richt zich op directe aanwijzingen en evaluatie van de beroepshouding en uitvoerende werkzaamheden van de stagiaire. De werkbegeleider dient zoveel mogelijk met de stagiaire samen te werken. De werkbegeleider is verantwoordelijk voor de begeleiding op de werkvloer. De werkbegeleider wordt begeleid door de directie.

De werkbegeleider houdt zich bezig met de volgende taken:

- Werkt samen met de stagiaire op een groep
- Begeleidt de stagiaire tijdens zijn/haar stage
- Instrueert en begeleidt de leerling bij de vorming van een visie op/over opvoeding en ontwikkeling
- Weet met welke opdrachten de leerling bezig is
- Voert met regelmaat een voortgangsgesprek
- Weet wat er van een leerling verwacht wordt, als deze een opdracht uitvoert, zodat er gericht geobserveerd en beoordeeld kan worden
- Observeert het handelen van de stagiaire en geeft opbouwende feedback
- Schrijft gedurende de stage relevante, correcte zaken op met feedback
- Bewerkstelligt een zo optimaal mogelijke koppeling tussen theorie en praktijk
- Evalueert de stand van zaken tussentijds met de directie
- Zorgt ervoor dat de stagiaire op de hoogte is van dit stagebeleid

Ook het team waar de stagiaire werkt heeft een taak bij de begeleiding:

- Ondersteuning van de werkbegeleider
- Meekijken, meeluisteren, ondersteunen bij het leerproces
- Terugkoppeling naar werkbegeleider

Evaluatiegesprekken tussen stagiair en begeleiders zijn erg belangrijk en vinden daarom regelmatig plaats. Dit komt de beoordeling alleen maar ten goede en voorkomt misverstanden. Omdat er op deze manier op tijd aan de bel getrokken kan worden als er iets mis dreigt te gaan. Als de stagiair vindt dat het werk niet bevalt of als hij vindt dat hij er niets of niet genoeg van leert, kan dit snel gemeld worden. Er kan dan op tijd een oplossing bedacht worden.

Iedere stageperiode wordt afgesloten met een gesprek waarbij de stagiair, werkbegeleider en directie aanwezig zijn. Hierbij wordt gekeken hoe de afgelopen periode is verlopen en of er voldoende competenties zijn behaald voor de volgende periode. Vanuit de BSO vindt de definitieve beoordeling plaats door de directie, die af zal gaan op het advies van de werkbegeleider. Voor de beoordeling gelden de criteria vanuit het opleidingsinstituut. De stagedocent van de onderwijsinstelling begeleidt de leerling op school en sluit in veel gevallen ook aan bij (eind)evaluatie op de BSO.

Stagiaires voeren alleen gedelegeerde ondersteunende taken uit onder het toezien van een gediplomeerde beroepskracht. Stagiaires krijgen de mogelijkheid vaardigheden en ervaring te verwerven welke binnen de opleiding vallen en vereist zijn voor de opleiding. Zij zullen zoveel mogelijk binnen het programma naar eigen kunnen meedraaien binnen de groep. Stagiairs doen mee aan de verschillende taken binnen de opvang, zowel verzorgende als huishoudelijke taken. Taken die de stagiaires uitvoeren zijn;

- Tafel dekken en afruimen

- Afwas doen
- Spullen klaarzetten
- Kinderen helpen bij het zelfstandig aan- en uitkleden
- Schoonmaakwerkzaamheden volgens de schoonmaaklijst
- Vuilnis wegbrengen
- Een boekje voorlezen.

Stagiaires mogen in uitzonderlijke gevallen zoals ziekte en verlof, formatief ingezet worden. Formatieve inzet betekent dat de beroepskracht-in-opleiding of stagiair geheel of gedeeltelijk meetelt in de berekening van de BKR.

Het aandeel van het aantal beroepskrachten-in-opleiding en stagiaires dat formatief wordt ingezet is niet groter dan een derde van het minimaal aantal in te zetten pedagogisch medewerkers op een kindercentrum. Bijvoorbeeld, als volgens de beroepskracht-kindratio in het kindercentrum minimaal 6 beroepskrachten moeten worden ingezet, dan mogen maximaal 2 hiervan beroepskrachten-in-opleiding en/of stagiaires zijn die formatief worden ingezet. De voorwaarden waaronder zij mogen worden ingezet als pedagogisch medewerker zijn in de cao uitgewerkt.

Inzet van vrijwilligers

Stichting ASV Bilderdijkpark voornamelijk werkt met meerdere vrijwilligers die dagelijks aanwezig zijn om de clubs te begeleiden, ook tijdens vakanties. De taken bestaan uit het voorbereiden van activiteiten, klaar zetten materialen en het begeleiden van de kinderen tijdens het uitvoeren van de activiteiten.

De vrijwilligers worden begeleid door een van de pedagogisch medewerkers en de begeleiding is erop gericht om de vrijwilliger te motiveren zodat hij of zij plezier in de taken kan ervaren. Ook hebben de pedagogisch medewerkers de taak om ervoor te zorgen dat de werkwijze van de vrijwilligers op een pedagogisch verantwoorde manier is, zoals dit pedagogisch beleidsplan beschrijft. Op die manier draagt de vrijwilliger bij aan het verbeteren van de kwaliteit van onze BSO.

De medewerkers van de speeltuinstichting houden toezicht op de spelende kinderen in de speeltuin.

OBSERVEREN, MOTIVEREN EN INVESTEREN

We investeren in het opbouwen van een relatie met elk van de kinderen ook wanneer dit niet zo makkelijk verloopt. Het doel is dat het kind zich veilig en geborgen gaat voelen en vooral zichzelf kan zijn. Elk kind heeft daarom de tijd nodig zijn draai te vinden in de groep, de een doet daar langer over dan de ander. Wij willen dat elk kind zich emotioneel veilig voelt.

We spelen in op de mogelijkheden van het kind, de belevingswereld van het kind en de spelsituatie waarin het kind zich bevindt (gericht op persoonlijke competenties). Dat doen we door het bieden en aanreiken van ideeën, mogelijkheden, perspectief en stimulans. We leven ons in het kind en tonen betrokkenheid.

Ontwikkelingsstimulering

Wij houden de kinderen goed in de gaten en spelen in op hun behoeften. Soms bieden we activiteiten aan die ze graag doen en soms proberen we ze te verleiden om dingen te doen die ze nog niet eerder of niet zo vaak gedaan hebben (ontwikkelen van persoonlijke competenties). Meespelen met de kinderen betekent dat we ons verplaatsen in hun belevingswereld. De oudere kinderen gaan meer hun eigen gang en lopen regelmatig in en uit de groepsruimte op weg naar een te ondernemen activiteit. De aanwezigheid van ASV Bilderdijkpark, van de speeltuin en het voetbalveld, naast de deur is daarvoor een ideale situatie.

Wat doe je?

- Ik benut spel voor de stimulering van de ontwikkeling van kinderen
- Ik benut de inrichting van de ruimte om de kinderen iets nieuws te laten ontdekken
- Ik kies voor spel materiaal waarmee ik focus kan aanbrengen in de activiteiten van kinderen
- Ik speel mee tijdens rollen- en fantasiespel om verdieping aan te brengen in het spel
- Ik maak gebruik van kansen die zich voordoen tijdens routines en verzorgingsmomenten om ongepland aan ontwikkeling bij te dragen
- Ik zorg voor stimulering op de gebieden: taal, rekenen, sociale en emotionele ontwikkeling en zintuigelijke waarneming en motoriek
- Ik daag de kinderen uit om problemen op te lossen
- Ik lees interactief voor in kleine groepjes
- Wat zeg je?
- Ik vraag kinderen naar hun eigen oplossing voor een probleem
- Ik vraag me hardop dingen af (hoe zou het kunnen dat..?)
- Ik bied een rijk taalaanbod (benoemen, uitleggen, voorbeelden geven, woorden uitleggen)
- Ik stel prikkelende vragen (open vragen, ontdekvragen, vragen met 'hoe', 'wat', 'waarom', 'zou het kunnen dat...?' 'Wat zou er gebeuren als?')
- Ik doe prikkelende beweringen (jouw laarzen passen mij vast ook wel)
- Hoe zeg je het?
- Ik geef adequate feedback (helpen verwoorden, aanvullen, herhalen, doorvragen)
- Ik spreek correct en verstaanbaar
- Ik spreek gevarieerd (verschillende soorten zinnen, vragen en woorden)
- Ik noem het kind bij de naam
- Ik maak oogcontact tijdens het spreken

Signaleren van opvallend gedrag

Ten minste eenmaal per jaar worden kinderen geobserveerd door de pm'ers. Wij hebben het formulier kindbespreking voor de jaarlijkse observatie en de WIS observatiesysteem (opvallend gedrag).

Bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind of problemen worden gesignaleerd. De BSO koppelt deze bevindingen ten minste eenmaal per jaar via oudergesprekken terug aan ouders. Uitgangspunt is dat we goed in kunnen spelen op de behoeften en ontwikkeling van uw kind en waar nodig extra aandacht kunnen bieden. Hierbij houdt ASV BSO rekening met het feit dat ieder kind zich uniek ontwikkelt.

Wanneer de pedagogisch medewerker vermoedt dat er ernstigere problemen zijn in de ontwikkeling van het kind, wordt dit met de leidinggevende besproken. Er kan worden gekozen om een gerichte observatie uit te laten voeren door een pedagoog. Deze kan het probleem in kaart brengen en een handelingsplan opzetten. Dit vindt altijd plaats in goed overleg met de

ouders. Eventueel wordt er ook met de school overlegd of zij het probleem herkennen en welke aanpak de school hanteert.

Verwijzen

Indien er noodzaak bestaat tot extra/speciale begeleiding van een individueel kind, zal overlegd worden met de ouder(s)/ verzorger (s) of dit haalbaar is en ouders worden doorverwezen naar passende instanties voor verdere ondersteuning.

Bijvoorbeeld een verwijzing naar het Ouder- Kindteam. De ouder- en kindteams bieden laagdrempelige jeugdhulp en jeugdgezondheidszorg en werken daarbij nauw samen met diverse partners om zo de beste ondersteuning en hulp te garanderen.

ETEN EN DRINKEN

Maaltijden en tussendoortjes

Op woensdagmiddagen en in de vakanties wordt een uitgebreide broodmaaltijd of iets warm te eten aangeboden.

De kinderen krijgen vers fruit en verschillende gezonde tussendoortjes. In overleg is het mogelijk om over individuele wensen, zoals een speciaal dieet, afspraken te maken.

Tafelmoment

Zodra kinderen opgehaald zijn, wordt er gezellig samen iets gegeten en gedronken. De kinderen kunnen ondertussen hun belevenissen vertellen of luisteren naar hun groepsgenootjes. Bij de oudere kinderen hoeft het rust en eetmoment niet (altijd) gezamenlijk te zijn, de kinderen kunnen sub groepjes vormen en gaan zelfstandig activiteiten doen als ze klaar zijn met eten en drinken.

We vinden het belangrijk dat de kinderen de eetmomenten ervaren als een rustmoment. Er wordt niet onnodig gelopen en er is ruimte voor een gesprek zodat er contacten kunnen ontstaan. Kinderen worden gestimuleerd zelfstandig hun brood te smeren. Andere afspraken richten zich op de tafelmanieren, het dekken van de tafel en het afruimen. Na het eten helpen de kinderen mee om de tafel af te ruimen. Van de oudere kinderen hebben er twee corvee om de rest van de tafel op te ruimen. Bij de kleine groep helpen altijd alle kinderen mee om op te ruimen.

Traktaties

Wij vinden het gewenst dat de eventuele traktaties (o.a. bij verjaardagen) die de kinderen uitdelen verantwoord, veilig en gezond zijn.

Het is niet toegestaan om zomaar snoep of andere etenswaren aan uw kind of andere kinderen te geven zolang u in het gebouw of op het terrein van ASV BSO Bilderdijkpark bent.

Overleg vooraf altijd met de leiding. Deze geven u ook graag tips.

ouders

OVERDRACHT

De overdracht is het moment dat de pedagogisch medewerker en de ouders elkaar informeren over hoe het met het kind in BSO Bielderdijkpark is gegaan. Door goed op de hoogte te zijn hoe het met uw kind gaat, kunnen beide partijen goed inspelen op de behoeftes van het kind. Mochten ouders de behoefte hebben om uitgebreider met de pedagogisch medewerkers te spreken, dan kunnen zij hiervoor een afspraak maken.

Kindgesprek op aanvraag

Mocht u zich zorgen maken over uw kind, dan kunt u bij ons terecht. Schroom niet deze zaak bespreekbaar te maken bij de leiding van uw kind of de directie. Andersom zullen wij ook met u in contact treden als wij ons zorgen maken over uw kind. Als u als ouder ontevreden bent over iets betreffende de opvang van uw kind of de dienstverlening van BSO Bielderdijkpark dan horen wij dit graag. In de meeste gevallen is het raadzaam om uw ongenoegen te bespreken met de persoon die in eerste instantie verantwoordelijk is: de leid(st)er. Wij helpen u graag.

BEREIKBAARHEID OUDERS

Zorg dat wij u altijd kunnen bereiken voor overleg. Geef wijzigingen van telefoonnummers en andere gegevens altijd direct door aan de pedagogisch medewerkers. De pedagogisch medewerkers zorgen dat wijzigingen door de administratie verwerkt worden.

RUILEN VAN EEN DAG

Mocht u incidenteel een opvangdag willen ruilen, meldt u dit dan bij de pedagogisch medewerker van uw kind. Ruilen is uitsluitend toegestaan met dagen die binnen eenzelfde week vallen. Als de groepsomstandigheden het toelaten en de BKR en de maximale groepsgrootte niet overschreven wordt, wordt uw verzoek gehonoreerd.

EXTRA DAG

Mocht u incidenteel een opvangdag extra willen, meld dit dan bij de pedagogisch medewerker van uw kind. Als de groepsomstandigheden het toelaten en de BKR en de maximale groepsgrootte niet overschreven wordt, wordt uw verzoek gehonoreerd. Een extra dag wordt u in rekening gebracht.

WIJZIGEN VAN OPVANGDAGEN

Als u de opvangdagen van uw kind structureel wenst te wijzigen, dient u dit schriftelijk (e-mail) te melden bij onze administratie. Wilt u minder opvangdagen dan dient u een termijn van twee maanden in acht te nemen. Houd rekening met de minimale afname periode van 6 maanden. Uitbreiding en wijziging van de dagen kan alleen als de bezetting dit toelaat. Indien de wijziging zonder meer doorgevoerd kan worden, krijgt u van ons een mutatiebevestiging. Is het echter niet of nog niet mogelijk dan nemen wij contact met u op. Per mutatie kunnen wij u administratiekosten in rekening brengen.

OUDERCOMMISSIE

ASV BSO Bielderdijkpark heeft een oudercommissie. Voor meer informatie over deze commissie kunt u bij de leiding terecht.

Privacy Beleid

BSO Bielderdijkpark hecht veel waarde aan de bescherming van uw persoonsgegevens. In ons Privacy Beleid vertellen wij u over hoe wij omgaan met persoonsgegevens. Het Privacy Beleid kunt u opvragen bij de de pedagogisch medewerkers of de leidinggevende.